

OBWIESZCZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU z dnia 28 sierpnia 1937 r.

o zasadach wykonywania czynności nadzorczych przez głównego inspektora i inspektorów wywozu jaj.

Na podstawie § 16 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 503) w brzmieniu rozporządzenia z dnia 20 maja 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 336) **ustalam następujące zasady wykonywania przez głównego inspektora i inspektorów nadzoru nad wywozem jaj:**

I. Główny inspektor i inspektorzy wywozu jaj.

§ 1. Główny inspektor wywozu jaj sprawuje ogólne czynności nadzorcze nad przestrzeganiem przez przedsiębiorstwa eksportujące jaja przepisów regulujących wywóz kurzych jaj zagranicę w myśl postanowień:

1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 czerwca 1928 r. o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę — Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 249 (uwzględniając zmianę art. 9 tego rozporządzenia — patrz Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 110, poz. 976, art. 83);

2) rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 503 i sprost. z 1931 r. Nr 79, poz. 628), zmienionego rozporządzeniami z dnia 20 maja 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 336) i z dnia 24 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 329);

3) rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 sierpnia 1934 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie ustalenia punktów granicznych dla wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 706) w brzmieniu rozporządzenia z dnia 24 września 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 823);

4) rozporządzenia Ministra Skarbu, wydanego w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 23 października 1934 r. o ustanowieniu taryfy celnej wywozowej (Dz. U. R. P. Nr 96, poz. 873);

5) obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 23 maja 1934 r. o wydawaniu za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych zaświadczeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz jaj (Monitor Polski Nr 119, poz. 162), utrzymanego w mocy w myśl punktu 2) obwieszczenia z dnia 30 października 1934 r. (Monitor Polski Nr 275, poz. 379)

oraz odnośnych zarządzeń i instrukcji.

§ 2. Do zadań głównego inspektora w szczególności należy:

- a) kierownictwo kontrolą standaryzacyjną jaj wykonywaną przez inspektorów wywozu jaj,
- b) praca nad ujednostajnieniem i udoskonaleniem metod kontroli, dotyczącej stosowania przepisów standaryzacyjnych,
- c) inspekcja transportów jaj oraz składów przerobczych,

- d) egzaminowanie kandydatów na inspektorów wywozu jaj i wydawanie opinii o ich uzdolnieniu fachowym oraz przedstawianie wniosków na zwolnienie inspektorów wywozu jaj, których działalność nie odpowiada zasadom wykonywania czynności nadzorczych, ustalonych w obwieszczeniu niniejszym,
- e) rozpatrywanie i opiniowanie reklamacji importerów zagranicznych, wynikłych na tle stosowania przepisów standaryzacyjnych,
- f) nadzór nad wykonywaniem przepisów standaryzacyjnych w W. M. Gdańsku zgodnie z umowami polsko-gdańskimi,
- h) badanie korzyści gospodarczych, osiągniętych przez stosowanie przepisów standaryzacyjnych.

§ 3. Główny inspektor winien przedstawiać Ministerstwu Przemysłu i Handlu oraz Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych szczegółowe sprawozdania miesięczne z przebiegu i rezultatów kontroli wywozu jaj, przeprowadzonej przez niego i podległych mu inspektorów. Poza wymienionymi sprawozdaniami główny inspektor może w każdym czasie składać bezpośrednio do Ministerstwa Przemysłu i Handlu sprawozdania w sprawach specjalnych, jak również zgłaszać wnioski w zakresie swej działalności.

O wyniku kontroli i swych spostrzeżeniach co do nieprzestrzegania przez przedsiębiorstwa eksportujące jaja przepisów obowiązujących główny inspektor zawiadamia każdorazowo interesowane izby przemysłowo-handlowe, przesyłając im kopie odnośnych protokołów.

§ 4. Głównemu inspektorowi podlegają pod względem wykonywania swych funkcji kontrolnych inspektorzy wywozu jaj.

§ 5. Inspektorzy wywozu jaj sprawują stały dozór bezpośredni nad przestrzeganiem przez przedsiębiorstwa eksportujące jaja — wpisane do wojewódzkich rejestrów firm uprawnionych do wywozu kurzych jaj zagranicę — przepisów wymienionych w § 1.

§ 6. Wykonywana kontrola winna odbywać się w ten sposób, aby nie stała się uciążliwą dla normalnego toku czynności handlowych danego przedsiębiorstwa.

§ 7. Główny inspektor i inspektorzy wywozu jaj pracują w ramach budżetu, zatwierdzonego corocznie w terminie do dnia 31 grudnia na rok następujący przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu na wniosek Związku Izb Przemysłowo-Handlowych.

§ 8. Główny inspektor i inspektorzy wywozu jaj są zaprzysiężani przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych.

II. System kontroli w miejscach odprawy celnej lub w czasie przebiegu transportu do miejsca odprawy celnej.

§ 9. Główny inspektor i inspektorzy, badający jaja w miejscach odprawy celnej lub w czasie przebiegu transportu do miejsca odprawy celnej, winni postępować z ładunkami jaj w sposób następujący:

A. Z każdego kontrolowanego transportu jaj należy zbadać przynajmniej 3% skrzyń z jajami. Minimalna ilość skrzyń z jajami, które należy objąć badaniem, nie może być mniejsza, aniżeli 5, i to bez względu na ilość skrzyń zawartych w danym ładunku.

Przykład: z ładunku zawierającego 220/2 skrzyń należy zbadać co najmniej 7/2 skrzyń; z ładunku zawierającego 300/4 skrzyń należy zbadać co najmniej 9/4 skrzyń; z ładunku zawierającego 100/1 skrzyń lub 100/2 ew. 100/4 skrzyń należy objąć badaniem co najmniej 5 skrzyń.

Badanie winno polegać na stwierdzeniu:

- 1) przeciętnej wagi badanych jaj w stosunku do wagi 1.000 sztuk jaj — w tym celu należy zważyć netto wszystkie jaja, zawarte w skrzyni badanej,
- 2) świeżości jaj — w tym celu należy prze-

świecić z każdej badanej skrzyni 15% jaj, pobieranych z warstw na wylot.

- 3) ilości jaj wagowo niewłaściwych wśród danych gatunków (standartów) — w tym celu po otworzeniu skrzyni badanej wybiera się na oko jaja, z rozmiaru których można sądzić, iż nie należą do normy wagowej badanego standartu jaj. Bada się jaja z pośród 50% ilości jaj zawartych w danej skrzyni, biorąc w tym celu jaja z warstw na wylot; znalezione w ten sposób jaja lżejsze waży się pojedynczo na wadze stołowej dla faktycznego stwierdzenia ich wagi. Za odsetek jaj niewłaściwych pod względem wagi w stosunku do całej badanej skrzyni przyjmuje się odsetek jaj stwierdzony wśród 50% ilości jaj zawartych w skrzyni badanej,
- 4) ilości jaj brudnych — w tym celu stwierdza się ilość jaj brudnych wśród 50% ilości jaj zawartych w danej skrzyni, biorąc jaja z warstw dowolnie przez siebie wybranych. Za odsetek jaj brudnych w stosunku do całej badanej skrzyni przyjmuje się odsetek stwierdzony wśród 50% ilości jaj zawartych w skrzyni badanej,
- 5) ilości jaj mytych w całej badanej skrzyni,
- 6) czy nie ma woni, stęchliny lub pleśni, albo wilgotnego opakowania,
- 7) znakowania jaj wedle obowiązujących wymagań,
- 8) odpowiedniej konstrukcji skrzyń z jajami. Jaja należy badać ze skrzyń branych z różnych miejsc wagonu.

Przy badaniu skrzyń z jajami oznaczonych „M”, „secunda” i „D” należy stwierdzać, czy pod powyższymi znakami nie wywozi się jaj świeżych nieprzepisowo przerobionych.

B. Ładunek jaj przeznaczonych na wywóz należy zatrzymać i cofnąć odnośnie zaświadczenie na bezcłowy wywóz, zgodnie z obwieszczeniem, wymienionym w § 1 pkt 5), jeżeli przy kontroli stwierdzi się w większości zbadanych skrzyń jedno z następujących uchybień:

- 1) brak wagi ponad 0,5 kg lub przekroczenie wagi ponad 1 kg w skrzyni w stosunku do 1.000 sztuk danego standartu,
- 2) ujawnienie wśród jaj świeżych 4% jaj „secunda” i gorszych — w czasie od 1 stycznia do 30 czerwca, lub 6% jaj „secunda” i gorszych — w czasie od 1 lipca do 31 grudnia,
- 3) ujawnienie 5% jaj wagowo niewłaściwych,
- 4) „ „ 5% jaj brudnych,
- 5) „ „ ponad 1% jaj mytych,
- 6) „ „ wśród jaj „secunda” 5% jaj o komorze powietrznej głębszej aniżeli 12 mm lub 10% jaj brudnych.

Ładunek również należy zatrzymać w przypadku stwierdzenia woni stęchliny jaj lub ich opakowania, oraz wilgotnej wełny lub wilgotnych wkładek tekturowych, wśród których jaja zostały opakowane.

C. Jaja przeznaczone do chłodni i jaja konserwowane podlegają przy badaniu postanowieniom zawartym w punktach A i B niniejszego paragrafu, przy czym do jaj konserwowanych nie ma zastosowania punkt 5 lit. B.

§ 10. Kontrola na stacjach kolejowych winna odbywać się zgodnie z przepisami § 2 ust. 1 instrukcji w sprawie dokonywania rewizji bagażu i przesyłek kolejowych przez uprawnione organa państwowe (Rozporządzenie Min. Komunikacji Nr III, poz. 10281/26 z dn. 7.X.1927 r. — Dz. Urz. Min. Kom. Nr 1, poz. 2) i okólnika Ministerstwa Komunikacji Nr HP. IV.154/5.32 z dn. 4 czerwca 1932 r. w sprawie kontroli transportu jaj wywozonych za granicę (Dodatek do Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr 12, poz. 23). W tym celu Ministerstwo Przemysłu i Handlu zaopatrywa głównego inspektora i inspektorów w upoważnienia do dokonywania powyższych rewizji. O mającej nastąpić kontroli powinien być zawiadomiony właściwy organ kolejowy.

§ 11. Cofnięcie zaświadczenia na bezcłowy wywóz jaj (§ 9 B i C) następuje na podstawie pro-

tokolu badania i powinno być uwidocznione na zaświadczeniu przez następujący dopisek: „Cofnięto według załączonego protokołu” wraz z podaniem daty dokonania cofnięcia (patrz obwieszczenie wymienione w § 1 pkt 5).

O zatrzymaniu każdego ładunku jaj przeprowadzający kontrolę inspektor winien zawiadomić bezzwłocznie:

- 1) nadawcę zatrzymanego ładunku — depeszą,
- 2) głównego inspektora wywozu jaj — ekspresowym listem telegraficznym,
- 3) Wydział Handlu Zagranicznego Ministerstwa Przemysłu i Handlu — ekspresowym listem telegraficznym,
- 4) terytorialną Izbę Przemysłowo-Handlową nadawcy (eksportera), którego ładunek zatrzymano — ekspresowym listem telegraficznym.

Równocześnie z tymi zawiadomieniami należy przelać kopię odnoszących protokołów adresatom wymienionym pod 1), 2) i 4).

§ 12. Główny inspektor winien na żądanie nadawcy — może zaś według własnego uznania — przeprowadzić kontrolę powtórna zbadanych już przez inspektorów ładunków jaj i zarządzić zmiany w pierwotnych decyzjach inspektorów, stosownie do wyników swej kontroli.

W przypadku zgodności wyników obu kontroli, o ile kontrola powtórna odbyła się na żądanie nadawcy (eksportera), koszty kontroli powtórnej ponosi nadawca (eksporter).

W razie nieobecności głównego inspektora kontrolę powtórna przeprowadza wyznaczony przez niego inspektor.

§ 13. Inspektorzy wywozu jaj, przeprowadzający kontrolę w miejscach odprawy celnej lub w czasie przebiegu transportu do miejsca odprawy celnej, winni przedstawiać głównemu inspektorowi sprawozdania z dokonanych kontroli i badań. Sprawozdania te ujęte w formie tabelarycznej winny zawierać następujące dane:

- 1) numer porządkowy,
- 2) data,
- 3) stacja graniczna,
- 4) numer wagonu,
- 5) nadawca i miejsce nadania,
- 6) przynależna izba przemysłowo-handlowa,
- 7) kraj przeznaczenia,
- 8) wyniki badania:

opako- wanie	znako- wanie	sortowa- nie wg wagi	waga prze- ciężna	świeżość	czystość
-----------------	-----------------	----------------------------	-------------------------	----------	----------

- 9) zarządzenia inspektora,
- 10) uwagi.

Sprawozdania muszą być udokumentowane czytelnie sporządzonymi kopiami odnoszących protokołów i przedkładane głównemu inspektorowi w terminach przez niego ustalonych.

III. System badania jaj w składach przerobczych.

§ 14. Badanie jaj w składach przerobczych winno być przeprowadzane w myśl § 9 niniejszego obwieszczenia z tym, iż należy badaniem objąć przynajmniej 5% jaj przygotowanych do wywozu.

Sposób zabezpieczenia zbadanych ładunków jaj zostanie ustalony i podany do wiadomości inspektorów przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

Inspektor, który stwierdził, że ładunek jaj badany w składzie przerobczym nie odpowiada przepisom standaryzacyjnym o wywozie jaj, winien zarządzić właściwą przeróbkę danego ładunku oraz zawiadomić interesowane punkty kontroli natychmiast listem telegraficznym o stwierdzonych brakach w ładunku danej firmy.

Ponadto przy wykonywaniu kontroli w składach przerobczych inspektorzy są obowiązani badać, czy każdorazowy stan oraz działalność kontrolowanego składu przerobczego odpowiadają wymaganiom przepisów standaryzacyjnych, a w szczególności:

- 1) czy rozmiary pomieszczeń i urządzeń technicznych składów odpowiadają ich maksymalnej miesięcznej zdolności eksportowej, wymienionej w podaniu o rejestrację (§ 1 lit. d. rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16.VI. 1931 r. Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 503), przy czym należy brać pod uwagę następujące minimalne rozmiary składu dla przedsiębiorstw obliczonych na przeróbkę jednego wagonu jaj tygodniowo:

a) dla prześwietlarni	9 m ²
b) „ sortowni i pakowni	20 „
c) „ składu jaj oryginalnych	18 „
d) „ składu jaj eksportowych	18 „
e) na przejścia i miejsca zapasowe	20 „

razem: 85 m²

Dla każdego dalszego wagonu przeróbki tygodniowej dolicza się 20 m² powierzchni łącznej dla sortowni, pakowni i składu jaj oraz 3 m² dla prześwietlarni. Powyższe dane należy traktować jako orientacyjne.

- 2) czy w prześwietlarni, składach jaj i materiałach opakunkowych oraz uposażeniu technicznym składu przerobczego nie powstały zmiany powodujące utratę prawa

wpisu do rejestru przedsiębiorstw wywozowych jaj,

- 3) czy dany skład posiada świadectwo przemysłowe I lub II kategorii handlowej względnie kartę rejestracyjną przedsiębiorstwa pomocniczej, odnośnie zaś do spółdzielni należącej do Związku Rewizyjnego — świadectwo przemysłowe III kat. na dany rok bieżący,
- 4) czy są prowadzone księgi handlowe, o ile zaś siedziba przedsiębiorstwa mieści się poza składem, czy w składzie prowadzona jest księga towarowa,
- 5) czy składy są należycie przewietrzane i czy składy oraz urządzenia są utrzymane w należytej czystości,
- 6) czy składy są zaopatrzone w odpowiednie przybory pomocnicze, a zwłaszcza w wagę dziesiętną i stołową wraz z ciężarkami oraz w lampy do prześwietlenia,
- 7) czy skład materiałów opakunkowych zawiera co najmniej jednodmiesięczny zapas materiałów opakunkowych odpowiedniej jakości,
- 8) czy w składzie przerobczym zatrudnieni są należycie wykwalifikowani robotnicy, przy czym celem stwierdzenia, czy robotnicy ci są zatrudnieni stale, należy żądać każdorazowego przedstawienia miesięcznych list płatniczych Ubezpieczalni Społecznej, nadto zbadać w miarę potrzeby, na mocy książki kasowej, wydatki na robociznę, ew. w razie wątpliwości co do fachuowego przygotowania robotników poddać ich egzaminowi praktycznemu,
- 9) czy prześwietlanie i sortowanie jaj odbywa się w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami w zakresie wywozu kurzych jaj za granicę,
- 10) czy pakowanie jaj odbywa się w sposób zgodny z przepisami, przy czym w szczególności należy zwrócić uwagę na to, czy skrzynie na jaja są nowe, czyste, zbite należycie, z desek całych, nie popękanych, bez sęków, nie wystających poza czółwki, groźących wypadnięciem, suchych i pierwszej jakości, czy welna drzewna lub słoma jest sucha, czysta i bez odpadków, czy warstwy jaj są równomiernie poziome i szczelnie wyścielone i czy rzędy jaj leżą równolegle, czy warstwy jaj są przy bokach i przyczółkach skrzyń szczelnie welną zabezpieczone, czy używa się przy pakowaniu letnim wkładek blaszanych, nie pozwalających welnie drzewnej wystawać z boków skrzyń, a przy pakowaniu zimowym okładzin papierowych, którymi cała skrzynia winna być wyłożona ze wszystkich stron, a górna warstwa nimi nakryta, i czy wymiary skrzyń odpowiadają przepisom,
- 11) czy znakowanie skrzyń jest zgodne z obowiązującymi przepisami, w szczególności czy klasyfikacja towaru, oznaczona na skrzyniach, zgodna jest z istotną zawartością i czy znaki klasyfikacyjne zostały w należyłym miejscu, w należyłym kolorze i w przepisanych rozmiarach umieszczone na skrzyniach.
- 12) czy eksportowany towar z danego składu przerobczego został rzeczywiście w całości w tym składzie przerobiony i czy przedsiębiorstwo wysyła towar za granicę pod własną firmą. W tym celu inspektor winien przejrzeć księgi składu, a w razie potrzeby i inne dokumenty,
- 13) ile ładunków wyeksportował dany skład przerobczy od chwili rozpoczęcia bieżącego sezonu eksportowego do czasu danej kontroli.

Z kontroli przeprowadzonej wedle zasad powyżej opisanych ma być każdorazowo sporządzony protokół wraz z trzema kopiami; w protokole należy wymienić wszystkie stwierdzone braki i uchybienia.

Protokół winien być podpisany przez inspektora i przedstawiciela lub pracownika firmy, obecnego podczas badania składu przerobczego. Oryginał protokołu kontroli należy bezzwłocznie przelać głównemu inspektorowi wywozu jaj, jedną kopię protokołu należy przelać właściwej terytorialnie dla danego przedsiębiorstwa lub składu izbie przemysłowo-handlowej, drugą doręczyć przedstawicielowi badanego składu przerobczego, trzecią zaś winien inspektor przechować w swoich aktach.

§ 15. Inspektorzy wywozu jaj obowiązani są nie tylko do czuwania nad przestrzeganiem przez przedsiębiorstwa eksportujące jaja przepisów o standaryzowanym wywozie jaj, ale również winni oni występować w stosunku do eksporterów jaj w charakterze fachowych doradców i instruktó-

rów przy udoskonaleniu produkcji jaj i zmodernizowaniu ich skupu od producentów.

W tym celu, niezależnie od czynności kontrolno-technicznych, winni inspektorzy wywozu jaj podczas lustracji składów przerobczych informować się dokładnie: 1) o stanie jakościowym i ilościowym produkcji jaj w ośrodkach, z których dany skład czerpie dostawę jaj, 2) o sposobach zbiórki jaj w danym składzie i 3) o systemie zakupu jaj (na sztuki, czy na wagę po cenach zróżnicowanych). Łącznie z tymi obowiązkami winni inspektorzy zwracać uwagę na odpowiedzialność eksportujących jaja na otrzebie i korzyści współdziałania ich w akcji „ad podniesieniem jakościowym produkcji jaj i zorganizowania skupu i zbiórki jaj na wagę i po cenach zróżnicowanych zależnie od wagi jaj, jak i czystości skorupy.

Z obserwacji i informacji uzyskanych w zakresie jakości i stanu produkcji jaj, organizacji skupu i systemu zakupu jaj winni inspektorzy przedstawiać głównemu inspektorowi oddzielne sprawozdania w myśl otrzymanych od niego instrukcji.

IV. Postanowienia ogólne.

§ 16. Z każdorazowej kontroli ma być sporządzony protokół według ustalonego przez głównego inspektora wzoru. Jeżeli przy wykonaniu kontroli inspektorzy stwierdzają, że urządzenia przedsiębiorstwa przestały odpowiadać obowiązującym przepisom, wówczas wyraźnie to zaznaczają w protokole, wyznaczając jednocześnie przedsiębiorstwu czas, potrzebny do wykonania odpowiednich urządzeń i napraw. Inspektorzy przy wykonywaniu następujących kontroli są obowiązani zwracać specjalną uwagę, czy wydane zarządzenia zostały w terminie wykonane, przy czym tak wykonanie zleceń, jak i ich zaniedbanie w protokole uwidoczniać.

§ 17. Każdy inspektor jest obowiązany prowadzić specjalną księgę protokołów.

§ 18. Główny inspektor i inspektorzy zaopatrzeni zostają w wystawione przez Związek Izby Przemysłowo-Handlowych legitymacje służbowe, które należy w razie potrzeby okazać kierownikowi (zastępcy) przedsiębiorstwa.

§ 19. Inspektor nie może uprzednio zawiadomić firmy o mającej się dokonać kontroli jaj względnie składu przerobczego.

§ 20. Z każdej podróży inspekcyjnej mają inspektorzy przedłożyć w ciągu 3 dni po ukończeniu podróży dokładne sprawozdanie, do którego dołączone być winny protokoły wymienione w § 15 niniejszego obwieszczenia.

§ 21. Obwieszczenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązująca regulamin czynności inspektorów wywozu jaj przy izbach przemysłowo-handlowych z dnia 14 lipca 1932 r. (Monitor Polski Nr 170, poz. 201).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) Antoni Roman.